14. god. 2. broj
2012. g.

ZORNICA nova

Konak, šiflije i kovilje

Ove riječi u mojem pamćenju asociraju na jedno od najljepših marijanskih svetišta u Mađarskoj, Đud /Máriagyüd/, koje su moji, a snjima i ja, godišnje jednom posjetitli, obavezno na blagdan svetog Trojstva. To je bio zavjetni dan Hrvata iz okolice Pečuha, pa i dalje, kako je to bilo očito 3-eg lipnja ove godine, kada su se u tom proštenište pojavili, da bi se Majci Božjoj pomolili, vjernici hrvatskog materinjeg jezika i s one strane Drave, Donjeg Miholjca, Valpova, Rakitovice. Naravno da su svetoj misi sudjelovali i križni put obišli vjernici s ove strane rijeke, došli su iz Salante, Nijemeta, Kašada, Harkanja, Šikloša, Kukinja, Vršende, Udvara, Pogana, Pečuha, a njima su se pridružili i vjernici iz Bačke, Baje, Dušnoka. Sve je njih privukla majčinska ljubav koja se krije u svakom kamenu crkve sa dva tornja, u svakom stablu, u svakom podrtaju lišća oko otvorenog oltara. Koliko očenaša, koliko zdravomarija, kolike prošnje i uslišanja, koliko predivnih marijanskih pjesama - sve ovo podno planine, na putu koji je nekoć vodio prema Osijeku. Nije čudo što je milosni kip Majke Božje upravo tim putem „bježao" ispred kuruca, a upravo 300 godina kako se vjernici mole pred sadašnjim kipom. Pečuški je biskup mons. György Udvardy proglasio 2012-u godinom sadašnjeg milosnog kipa, u znaku obljetnice slavit će se svete mise do kraja godine. A otkud sada konak, šiflije i kovilje? Vjerojatno će naši stariji slušatelji znati, nekada se u tom mjestu prenoćilo na slami, na sijenu, djeci se kupovalo milošće, djevojčicama šiflije, tj. medeni kolači, a dečkima kovilje - za kapu.

glavna urednica
Milica Klaić-Tarađija

IZ SADRŽAJA:

-O hodočašću
-Majka Božja Đudska
-Papa donosi odluku o Međugorju
-Snježna Gospa
-Prva pričest u Pečuhu
-Lipanjski crkven blagdani
-O blagdanu Duhova održavaju se krizme
-Dijete i njegovi uzori
-Pasionska baština u Somboru
-Majčin dan
-Lepoglavska čipka

Stručni savjetnik: vlč. Franjo Pavleković

Uredila: Milica Klaić Tarađija

Omotnica: Marija Bošnjak, Akoš Kolar
Grafička priprema: Tomislav Tarađija

Broj ostvaren uz novčanu pomoć:
Hrvatske državne samouprave
A kiadványt finanszírozta:
Kárpát-medencei Műhely Alapítvány Pécs

Osnivač i nakladnik: Zaklada Zornica

Adresa uredništva: Kökény, Kossuth Lajos 10/b.
Tel-fax: 72-462-114; Mobitel: 30/4110461
e-mail: milica40@freemail.hu, zornicanova@gmail.com

HU ISSN 0866-5788

Podne

Na pladnju noseć suncu zrelo klasje,
Beskrajna ravan daljine se maša,
A kao plamen žrtveni izgara
Zrak vreo iznad širokih salaša.

Uz plićak sjenu rastiru šljivici,
Od ploda teškog teške su im grane,
A tamo dalje pognule se vrbe
I kanal štite s obadvije strane.

Tek ševa laka krilom kao sjenkom
vrh rumen dirne pognutoga klasa.
Sve šuti! Samo viti zvonik plamti
Sred sela žudno ko da traži spasa.

I dah, kad težak od plamena se slegne
Na žedno polje i vrtove rodne,
glas nijemih zvona ko odah se digne
Slobode željan! Dan proslavlja podne!

Pod pješčanim satom, 1975.
Duše zemlje 2012.

Ante Jakšić

O hodočašću

Hodočašće je put, putovanje ljudi koji vjeruju ka mjestu gdje se mogu s Bogom susresti na osobit način. To su mjesta koja su postala posebna zahvaljujući nekom čudu, nekim stvarima koje su pred ljudima skrite, njima nerazumljive, eventualno po djelatnosti čovjeka koji je blizak Bogu /sveca/, ili moža po njegovom grobu. Nije li to u nesuglasnosti s vjerovanjem, da je Bog stalno i svugdje nazočan? Zbog čega je dakle potrebno da se pronađu ta osobita mjesta, da do njih dugo i naporno putujemo ne štedeći ni novca ni truda, ukoliko se s Bogom možemo sresti i u mjestu svoga stanovanja? Počeci kršćanskog hodočašća datiraju još iz vremena Starog zavjeta. Za vrijeme vladanja bogobojaznog kralja Jozije ukidaju se mnoga lokalna svetišta, odstranjuju se idoli, pred kojima su se Židovi molili, njih nepravilno štovali. Nakon toga je za narod postojalo jedino svetište, jeruzalemska crkva, Hram. Zakon je odredio, za svakog je obavezno godišnje tri puta ovdje se pojaviti, moliti i prikazati žrtvu. Isus je također podložan tom zakonu. Nakon rođenja prikazan je u Hramu. Njegov „nestanak", kada su ga roditelji tri dana tražili, dogodio se prilikom jeruzalemskog hodočašća. A kada se ispuni njegovo poslanje na ovom svijetu, smrt na križu i uskrsnuće, kraj je to hodočašća u Jeruzalem kojem je i sam sudjelovao za vrijeme židovske Pashe. Prvi su kršćani održavali običaj hodočašća sve do tada dok Rimljani nisu uništili Hram i sam Jeruzalem 70. godine poslije Krista. Hodoščašće nakon toga postaje za svakoga osobna stvar, put koji se obavlja u duši. Cilj puta više nije jeruzalemski Hram, nego „rajski Jeruzalem", što je ispunjenje i cilj kako ljudskog života tako i povijesti čovječanstva. Ne radi se dakle više o rutinski obavljenom običaju, nego o „velikom putu" svega i svakog, o povratku Ocu, a na tom putu nam je voditelj i vođa Isus, izvor snage Duh Sveti, a pratitelji pak Sveci. Počeci pravog i istinitog hodočašća nisu odabir svetišta, niti pakiranje, niti izbor vozila, nego su oni stvarna želja koja se javi u duši, želim stići do Boga, željan sam susreta s Njime. Prvi je zadatak izbaciti iz duše, iz nutrine, sve što mi može učiniti prepreku. Idole, kojih se čvrsto držim i koji mi ne daju da pođem Isusovim putem. Kada dakle prođemo put koji se mjeri po dužini i težini, umoru, kada stignemo do svetišta, ne želimo uistinu diviti se crkvama niti milosnim kipovima, ne želimo uistinu

Glavni oltar crkve Snježne Gospe u Belcu

kupovati poklone, milošća, i ne želimo biti sudionici nekom čudu. Jedino želimo iskazati i pokazati žarku želju koja se javlja u našoj nutrini, želju za susretom s Bogom. I stigosmo do odgovora postavljenog na početku razmišljanja. Zbog čega da se prevaljuje dugi put kada se susresti s Bogom možemo i tamo gdje živimo? Put koji se mjeri u kilometrima ne nosi nas bliže k Bogu, niti udaljuje od Njega, nego nas udaljuje od stereotipija, od grijeha, od idola, od sebičnosti i pomaže nam iskustvo steći o Svemogućem. Dakle daleki put, umor kojim se on prevali, nije potreban Bogu, nego nama, da budemo u mogućnosti svoj „obični, domaći" život udaljiti od sebe, te da ustanovimo njegovu daljinu od Boga. Naš katolički, hrvatski puk odazvao se Božjem pozivu, prihvatio je ponuđenu mogućnost da poboljša svoj život, da se oslobodi grijeha, da se moli za svoju obitelj, za svoje preminule. Prvenstvena odredišta bila su Marijanska svetišta, a to su i dan danas. Đud/Jud, Marija Bistrica, Međugorje, Aljmaš, Osijek, Voćin, Santovo, Turbek, Snježna Gospa u Pečuhu, Anđača itd. Osjećamo i znamo da je Gospa vrata koja, otvarajući se, pokazuje nam Božju zemlju, „rajski Jeruzalem". Idemo ka Gospi, u njezina svetišta, na lokacije njezinih čuda, njoj molimo svakog dana s krunicom u ruci „ …moli za nas, grješnike sada i na čas smrti naše. Amen." Moli za nas, za naše voljene, moli za nas u našim grijesima, u našoj bolesti, u našoj boli, moli za nas sada kada smo u tvom svetišu, u prošteništu. Moli također za nas, na kraju velikog unutarnjeg puta, kada se budemo opraštali od života imajući u ruci baš krunicu koju smo donijeli iz Đuda, iz Marije Bistrice ili iz nekog drugog svetog mjesta, da svako hodočašće našega života, da svaki korak dobije na težini tada, kada konačno ugledamo Boga.

Augustin Darnai

„Marijo Djevice, podravskoga kraja,
pokazuj nama put do nebeskog raja!”
Himna „Osječkoj Gospi”, bivšoj Đudskoj M. Dragutinac

Majka Božja Đudska

Najveće i najznačajnije, te najomiljenije svetište Majke Božje u južnom dijelu Mađarske je Đud, Jud odnosno Mariagyud. U prekrasnom krajoliku, podno planine Tenkeš nalazi se crkva s dva tornja, koja mami pogled, koja stoji i čuva božji narod ovoga kraja i s mađarske a i s hrvatske strane rijeke Drave. Mađarski kralj Sveti Stjepan povjerio je ovaj kraj benediktincima koji su pored izvora smjestili čudotvorni kip Majke Božje. Njenu je čudotvornu moć iskusio i kralj Geza II., on je dao podići crkvu na tom mjestu. Svetište do današnjega dana privlači mnogobrojne vjernike svih nacija. Hrvati se okupljaju na blagdan Presvetog Trojstva, na blagdan Duhova tu se mole pripadnici romske manjine, na Malu Gospu u svetište dolaze pripadnici njemačke nacionalne manjine. U Đud se nekada hodočastilo pješice, išlo se konjskom zapregom na konak, u novije vrijeme putuje se posebnom vožnjom, ili osobnim vozilima, mnogi se upute pješice sami, u društvu supružnika, eventualno u većim grupama. Treća je godina kako se iz Pečuha hodočasti pješice, organizirano od strane Pečuške biskupije. Kad se začuju zvona i oglase orgulje, srca postanu prepuna radosti, hvale i ljepote. I svi se vraćaju kućama nekako drugačiji, i pjevaju Gospi oproštajnu pjesmu: *Došlo je praštanju sada već vrijeme, od tebe Djevo milostiva rastat se. Zbogom ostaj sveta Djevo, odbij od nas Ti svako zlo.* Povijest svetišta datira iz rimskoga doba, na putu od Pečuha do Osijeka, upravo se ovdje nalazio izvor, koji je postao mjesto odmora, osvježenja. Prvi su kršćani ovdje postavili kip Majke Božje, kasnije je podignut i oltar. Naselje je dobilo ime po Gyodu, naime pod vodstvom osobe toga imena su se nastanili Mađari ovdje u 10 st. Prva kapela koja je posvećena Majci Božjoj, podignuta je u 15. stoljeću, a današnja barokna crvka s dva tornja izgrađena je u 18. vijeku, pod nadzorom i upravljanjem franjevaca. Posvećena je Gospi od Srpnice-Sarlós Boldogasszony, njen se spomendan slavi drugog srpnja. U blizini sadašnje crkve postojao je dakle izvor, gdje se zaustavio i Mađarski kralj Geza II., god. 1148., ovdje je molio Gospin zagovor i stavio je pod njenu zaštitu državu i krunu, da bi se spasio od bizantijske navale, i zavjetovao se da će sagraditi crvku. Današnje

zidine čuvaju detalje građevine iz toga doba. Zgrada je služila i mnoge druge vjeroispovjesti, muslimansku, grkokatoličku, reformatorsku, a milosni kip Majke Božje također je doživio burnu prošlost. Prvi je nestao za vrijeme turske vladavine, drugi je 1704. odnesen u Osijek, gdje se i dan danas čuva i gdje se časti i slavi kao Majka Božja Osječka. Njoj je u čast napisana pjesma iz koje je citiran redak u naslovu napisa. Opat Tomo Kralječević je 1698. iz Koprivnice donio kip Majke Božje, koji je ispred navale kuruca prenesen u Šikloš, a kasnije, dakle, u Osijek. Budući da su 1706. g. zabilježena nova uslišanja, ukazanja, novi izvanredni znakovi, godine 1713. Nesselrod Ferenc, pečuški biskup, daruje crvki današnji milosni kip Majke Božje. 1784. godine. Tijelo Gospe i malog Isusa obučeno je u srebrni plašt, kasnije se kiti zlatnim nakitom, milodarima, odnosno darovima zahvale za uslišanja. Barokna lađa je izgrađena 1738. godine, sporedni su oltari podignuti sv. Franji Asiškom, te sv. Antunu Paduanskom. Godine 1788. car Josip drugi zatvara svetište, iako je prema tadašnjim podacima registrirano 302 iznenadna ozdravljenja, 106 ostavljenih štaka, 1724 srebrna spomen predmeta, oko dvjesto kilograma srebrnih i zlatnih predmeta, 1805. papa VII. Pio priznaje svetište. Da su hodočasnici hrvatskog materinjeg jezika od početka 19. stoljeća hodočastili na to mjesto pa i ranije, dade se iščitati iz molitvenika Novi vinac andjeoski, koji je tiskan u Budimpešti 1925. g., a koji je sastavio santovački župnik Jakov Wildinger. Na 410-oj stranici molitvenika i pjesmarice objavljena je pjesma za hodočasnike koja se pjeva pri polasku i putem do hodočasničkog mjesta. Ona počinje ovako: *Mi sad u Jud putujemo, gospe svetomu liku, da joj veće ukažemo slavnu čast i diku. Oj Marijo, čuj naš glas, blagoslovi Majko nas.* Riječ Jud može se zamijeniti imenom nekih drugih svetišta. U Viencu bogoljubnih pjesama po ocu Marijanu Jaiću, koji je također tiskan u Budimpešti godine 1903., našla sam istu hodošasničku pjesmu,

zanimljivo je da je u tom molitveniku objavljeno više pjesama Gospi Tekinskoj od Ilije Okrugića Sriemca, župnika Petrovaradina grada. Krasnu sam pjesmu našla u molitveniku Dodjite k meni koji je objavljen u Budimpešti godine 1962. Pismaricu je sastavio Antun Pereszlenyi bivši kantor u Gari. Ovako glasi: *Ustan dušo, glas te zove, da se sitiš na svoj spas. Hodočastit da se spremiš kako uči crkve glas. Staži žudnju za otajstvom u kom vična ljubav sja. Uz vir gdi no milost dili Majka Bozja od Juda. Prinosit joj našu počast pomozite andjeli, našu slabost obodrite vi nebeski duhovi. Nek nestane brige svake, što nam dušu zahvaća tam na mistu gdi nas čeka Majka Božja od Juda.*

Milica Klaić Tarađija

„KAD BISTE ZNALI KOLIKO VAS LJUBIM, PLAKALI BI OD RADOSTI"

Došli smo Ti, Majko draga!

Od 11. do 13. svibnja 2012. g. 20 vjernika iz Udvara i Pečuha boravilo je u Međugorju. To je mjesto gdje se okupljaju vjernici iz cijelog svijeta: od Amerike do Japana.

Što nas vuče u to svetište Gospe MIR-a?
-Mir, koji vlada u tome mjestu ?
-Stijene na Brdu Ukazanja, koje se ponekad čine nesavladivim?
-Mnoštvo ljudi koji se mole Majci Božjoj za razne pomoći ?
Na ova pitanja svaki hodočasnik sam mora dati odgovor!

I mi smo to pokušali baš na blagdan Gospe Fatimske. Na Podbrđu smo molili krunicu, hodajući kamenitim stijenama i moleći se za razne potrebe i utjehe. Na mjestu Gospina ukazanja kod plavog križa ostavili smo svoje drvene križeve koje smo nosili sa sobom kao simbol životnoga križa. Pošto smo bili većinom sa starijim osobama, nismo se osudili popeti na Križevac. Umjesto toga smo molili križni put oko kipa uskrslog Isusa, iza otvorenog oltara. Izmolili smo i najnovije otajstvo koje nam je dao blaženi Ivan Pavao II. - otajstvo svjetlosti. Kao kruna našeg hodočašća bile su večernje pobožnosti: od 18 sati molitva krunice, u 19 sati sveta misa, poslije svete mise molitva za tjelesno i duševno ozdravljenje, u 22 sata klanjanje pred Oltarskim Sakramentom. Svi smo govorili poslije klanjanja: „Mogla bih ostati tu beskrajno. Takvo nesto još nikada nisam doživjela. Tako sam se osjećala kao da sam u Raju. Kao je dobar Bog!" Prije polaska kući, ujutru u 8 sati, još jednom smo bili u crkvi na svetoj misi, oprostili smo se od Gospine slike moleći njenu majčinsku pomoć po potrebama našim. A što smo ponijeli svojim kućama? Osim poklona, Gospinu poruku: MIR, MIR, MIR - koji je potreban da se čovječanstvo spasi. A to se može postići Gospinim porukama: OBRAĆENJE BOGU, VJERA, MOLITVA, POST SRIJEDOM I PETKOM ČESTO PRIMANJE SAKRAMENATA.

Hvala dragome BOGU što smo dobili još jednu milost putem ovoga hodočašća!

Marija Bošnjak

Papa donosi odluku o Međugorju do kraja ove godine

Posebna međunarodna komisija na čelu s kardinalom Camillom Ruinijem, koju je prije dvije godine pri Svetoj Stolici osnovao papa Benedikt XVI. s namjerom da temeljito istraži vjerodostojnost ukazanja u Međugorju, najvjerojatnije će svoje istraživanje nastaviti sljedećih mjeseci. Prije Božića 2012. godine na temelju rezultata istraživanja Papa bi mogao donijeti definitivnu odluku o fenomenu Međugorja, koji dulje od tri desetljeća intrigira pozornost vjernika i laika, zagovornika i protivnika, kako onih izvan Katoličke crkve, tako i onih u njoj. Komisija će zaključke višegodišnjeg pažljivog istraživanja najprije iznijeti pred Kongregacijom za nauk vjere, a potom će mišljenja Komisije i Kongregacije biti predočena papi Benediktu XVI. koji će donijeti konačnu odluku. Ono što javnost i mediji u dosadašnjim napisima o Međugorju najčešće previđaju glavni je razlog zbog kojeg Međugorje do danas nije

kao mjesto ukazanja za razliku, recimo, od Fatime i Lourdesa. Naime, vidjelicama u Fatimi i Lourdesu ukazanja su se pojavljivala u ograničenom vremenskom razmaku i onda su prestala, a ta marijinska svetišta priznata su kao mjesto ukazanja tek nakon smrti vidjelica. …Analitičari i vatikanisti ističu da su do zadnjeg trenutka otvorene sve opcije: priznanje autentičnosti ukazanja u Međugorju, negiranje autentičnosti, a spominje se i mogućnost da se ponovi odluka sa zasjedanja biskupskih konferencija bivše Jugoslavije u Zadru 1991. Tada je odlučeno da se pitanje Međugorja ostavi otvorenim i da se ono i dalje nastavi promatrati. Doslovno, zaključak biskupa s područja tadašnje federacije glasio je kako na temelju dostupnih istraživanja nije moguće utvrditi „nadnaravnost ukazanja i objava (non constat de supernaturalitate) u Međugorju". Također je teško povjerovati da će Vatikan nakon tri desetljeća fenomena Međugorje i milijuna hodočasnika koji su njime prošli te čitave kartoteke vjerničkih svjedočanstva o tome kako im je posjet Međugorju promijenio život, do daljnjeg ostaviti pitanje otvorenim. Da je papa Benedikt XVI. naumio razriješiti slučaj Međugorje potvrđuje i to da je upravo on početkom 2010. osnovao komisiju za ispitivanje Međugorja. ….Međugorske vidjelice pak tvrde da im se Bogorodica kontinuirano ukazuje od prvog viđenja 24. lipnja 1981., da ukazanja nikad nisu prestala i da im se Gospa javlja i izvan Međugorja. Sve to Crkvu čini vrlo opreznom i, kako neki crkveni stručnjaci misle, Sveta Stolica vjerojatno neće definitivno priznati autentičnost ukazanja u Međugorju dok su vidjelice žive. U tom je kontekstu Komisija u prošle dvije godine u Rimu razgovarala sa svim vidiocima. Razgovorima su nazočili svi članovi Komisije. Najprije su razgovarali s Ivankom i Vickom, zatim s Mirjanom i Marijom potkraj 2011., a prije kratkog vremena i s Ivanom i Jakovom. Navodno su vidioci ostavili „dobar dojam" kod kardinala, ali će konačnu odluku donijeti Kongregacija za nauk vjere i njen negdašnji prefekt papa Benedikt XVI. Do konačne je odluke članovima Komisije zabranjeno davanje bilo kakvih izjava za javnost.

Izvor: Vjesnik, Portal HMI

Prva pričest u Pečuhu

Prva sveta pričest je jedan od sedam svetih sakramenata, te zajedno s krštenjem i potvrdom čini tzv. sakramente kršćanske inicijacije. Svetu pričest po prvi puta, u nedjelju, 20. svibnja primili su vjeroučenici pečuške hrvatske osnovne škole. Oni su redovito pohađali školski vjeronauk od prvog razreda osnovne škole, te sudjelovali nedjeljnim svetim misama. Nakon završene priprave, po prvi puta, pristupili su sakramentu pomirenja (ispovijedi), a nakon toga, svečano, u nedjeljnom euharistijskom slavlju, primili po prvi put svetu Hostiju. Župnik pečuške kertvaroške crkve, dušobrižnik pečuških vjernika hrvatskog materinjeg jezika, Franjo Pavleković, izrazio je tijekom svete mise zadovoljstvo crkve i hrvatske zajednice što je povećana sa sedam novih članova, te pozvao i djecu i njihove roditelje da budu nazočni na misnim slavljima koja se održavaju na našem materinjem jeziku. Djecu je pripremila vjeroučiteljica Melinda Kečkeš. Za vrijeme svete mise pjevao je zbor Augusta Šenoe iz Pečuha. U ime Pečuške hrvatske samouprave, prvopričesnicima je zastupnik Đuro Franković poklonio po jedan molitvenik „Ja sam s vama!".

Slike je načinio Akoš Kolar

SNJEŽNA GOSPA (5. kolovoza)

Mario! Snižna Gospo nazvana,
Varoša Pečuha Gospo obrana
Oni samo tvoju poznaju moć,
Kojima si već bila u pomoć...

Ove početne stihove posvećenoj Snježnoj Gospi u Pečuhu, na mjesnom ikavskom narječju Hrvata u gradu podno gore Meček, dao je tiskati svećenik i književnik Stipan Grdenić u molitveniku Vrata nebeska u gradu Pečuhu 1845. godine, pod naslovom Pisma i molitva Blaženoj Divici Mariji Snižnoj Gospi Pečuškoj, od kuge odvitnici.

"Druga je crkvica na šljemenu Brdica uzvanom Snježna Gospa. Nema ljepšega pogleda no što je s Brdice na Pečuh. Godine 1709. udari žestoka kuga na Pečuh i morila hametice svijet, kada nešto jenjala, zakleše se Hrvati da će graditi crkvu, da bi ih Bog očuvao ovakve nevolje. Što rekoše ne porekoše te godine 1710. malo i veliko, staro i mlado na ramenima, na rukama svojim prtilo je kamenje, pijesak, vapno i građu na Brdice i ondje uzidaše crkvu. O velikoj Gospojini ovam svijet hodočasti, a nema dana da se u njoj ne misi."

Hrvati iz grada i okolnih hrvatskih naselja te iz Vancage na dan Snježne Gospe svakog 5. kolovoza i danas hodočaste u Pečuh, gdje se na hrvatskom jeziku služi sveta misa. A kao uspomenu na davnašnju gradnju crkvice hodačasnici idući od crkve Svetog Augustina ulicom Vince do kapele Snježne Gospe u ruci simbolično ponesu kamenćić.

Bunjevci sa Vancage u Pečuh hodočaste svakog 5. kolovoza te u kapeli pjevaju i ovu pjesmu čija je verzija poznata i među Hrvatima u okolici Pečuha.

Majko, zdravo svih milosti puna,
Tu na gori zlatna si ti kruna.
Slavimo te, Snižno Gospo, danas,
Sačuvati ne zaboravi nas.

Na Mečeku crkva sagrađena,
Majci Božjoj čisto posvećena.
Pivamo ti, raduje nam srce.
I klanjaju nebeske zvizdice.

I svi khori anđelski raduju,
Naši sveci i svetice štuju.
Sva nebesa u pismi pivaju,
Majci Božjoj nisko se klanjaju.

Oj, brani nas, Majko, nepristano
Da u nebu blizo ti sidamo.
Da ti cviće svaki dan beremo,
Isusa i tebe vik slavimo!

Snježna Gospa se slavi i u Gradišću, izvan sela Židana u šumi, u kapeli "Peruška Marija". Legenda nas vodi u nedavnu prošlost. Kapela se nalazi u šumi na mjestu gdje leži jedan kamen, to je granični kamen Kisega, Židana, Lukindorfa i Prisike. Šuma je pripadala prisičkom grofu, koji je u njoj izgradio dvorac (kaštel) a kuda je dolazio i samo na vikend. Grof je svake godine 8. rujna na malu misu k Peruškoj Mariji pozvao sve one koji su mu radili na gospodarstvu. Vrijeme je proteklo u razgovoru, grof je poslušao mještane. Arhivski spisi bilježe da je narod 1812. godine nestrpljivo očekivao novi susret sa svojim velikašem.

Grofov sin, grof Bertold, postao je ministrom vanjskih poslova za vrijeme Prvoga svjetskoga rata, još je kao dječak došao sa svojim ocem u lov. Za vrijeme lova trogodišnji se je dječak izgubio. U potrazi za njim nađen je pod jednim hrastom na kojemu je bila slika Majke Božje. U narodu se ubrzo proširila vijest o čudu, tj. da je dječak nađen. Tako je ovo mjesto Peruške Marije postalo hodočasno mjesto za grofa i njegovu obitelj.

Grof je naredio da se u šumi na mjestu, gdje je nađen njegov sin, svake godine održi misa zahvalnica. Hrvati, Nijemci iz okolice od tada, iz godine u godine, hodočaste u šumu s ciljem sudjelovanja na svetom slavlju. Na Snježnu Gospu (Snižnu Mariju) svakog 6. kolovoza ovdje se održava hodočašće. Na mjestu Marijinog kipa podignuta je kapela u kojoj se služi slavlje na tri jezika (hrvatskom, mađarskom i njemačkom). Pored toga lovci i šumari svakog prvog tjedna u lipnju ovdje održavaju svetu misu.

Đuro Franković

Lipanjski blagdani

Blagdan Presvetog Trojstva 3. lipnja

Misao vodilja

Hvalite Presveto Trojstvo! Zahvalimo se Bogu jer je milostiv,
Čudesno je ime Gospodnje na cijeloj zemlji! /Tob 12,6; Ps 8,1/

Čitanje Svetog pisma

Tada im se približi Isus te im reče: „Dana mi je sva vlast, nebeska i zemaljska. Zato idite i učinite sve narode mojim učenicima! Krstite iz u ime Oca i Sina i Duha Svetoga! Učinite ih da vrše sve što sam vam zapovijedio! Ja sam s vama u sve vrijeme do svršetka svijeta". /Mt 28,18-20/

Razmatranje

Mnoge vjerske grupe prilaze danas ljudima tvrdeći da nude pravu vjeru. Da li su sve jednako istinite i prave? Mnogi ljudi danas daju primjer istinite ljubavi prema bližnjemu, a ne pripadaju nikakvoj vjerskoj zajednici, jednostavno su čestiti ljudi. No da li zato nije potrebna nikakva povezanost s Bogom? Mnogi smatraju da krćanske crkve konačno moraju postati „nedogmatsko kršćansko zajedništvo", trebaju se odreći nauka i samo vršiti zapovijed ljubavi prema bližnjemu. Može li Crkva slijediti taj savjet? Ne možemo staviti na stranu Isusa i ono što je „zapovijedao" a da ne krivotvorimo kršćansku vjeru u njenom korijenu. Jer Isus nije govorio o bilo kojem „višem biću", koga se treba držati, nego o svom i našem Ocu. Nazvao je sebe svemogućim, kome je dana sva vlast, Božjim Sinom. Poslao je Duha Svetoga da nas uvede u svu istinu. Za kršćanina postoji spasenje samo u povezanosti s Trojedinim Bogom koga je Isus objavio.

Prošnje

Bože! Objavio se se kao Trojedini Bog: Bomozi svim ljudima da spoznaju Tebe, nebeskog Oca, i da te prihvate. Da se svi otvore spasenju koje nam je došlo po tvom Sinu, Spasitelju i Otkupitelju. Da ljubav, snaga i božanski život Duha Svetoga ispuni sve ljude. Oče nebeski, stvorio si nas i za sebe odredio, budi uz nas na svim putevima našeg zemaljskog života. Hrabri nas u ispovijedanju prave vjere.

Tijelovo 7. lipnja

Misao vodilja

Sve su oči uprte u Tebe, Gospodine. Tijelo je moje pravo jelo i krv je moja pravo piće. Tko jede tijelo moje i pije krv moju ostaje u meni i ja u njemu /Iv 6,55-56/.

Čitanje Svetog pisma

Kao što je mene poslao živi Otac, kao što ja živim po Ocu, tako će i onaj koji mene jede živjeti po meni. Tko jede ovaj kruh, živjet će zauvijek /Iv 6,57-58/.

Razmatranje

U velikom euharistijskom govoru nakon umnažanja kruha spominje Isus manu kojom je Bog čudesno nahranio narod Starog zavjeta na putu kroz pustinju. Taj tajanstveni znak i praslika nalaze ispunjenje u Božjem kruhu za Božji narod Novog Saveza. To je sam Krist, njegovo tijelo i njegova krv. Euharistija je hrana za ljude koji su na putu do vječne domovine, koju Bog daje da „živite zauvijek". Euharistija je tajna naše vjere. Euharistijski kruh ima drugo značenje nego običan kruh: on je znak jedinstva među hodočanicima, no prije svega on je prisutni Krist. Jer ovako je sam rekao: „Ovo je moje tijelo - Ovo je čaša moje krvi".

Prošnje

Bože! Poklonio si nam tijelo i krv tvoga Sina kao hranu hodočasnicima: vodi sve kršćane jedinstvu vjere. Pomozi nam da vjerodostojni živimo svjesni tvoje prisutnosti. Nauči nas, koji primamo tvoj kruh, da dijelimo svoj kruh sa svim ljudima. Oče nebeski! Daj da tako slavimo svetu tajnu Euharistije, da uvijek živimo u sebi plod otkupljenja.

Drvljance - Srce Isusovo 15. lipnja

Godišnji proljetni ophod kraljice ili ljelje iz Gorjana

Kraljice iz sela Gorjana u Hrvatskoj su djevojke koje u proljeće, o blagdanu Duhova, u povorci obilaze selom i izvode ritual sastavljen od osobitih pjesama i plesa sa sabljama. Dijele se na kraljice i kraljeve; desetak kraljeva nosi sablje i muške šešire ukrašene cvijećem, a upola manje kraljica na glavama, poput mladenki, imaju bijele vijence. Iz šireg repertoara kraljičkih tekstova odabiru pjesme primjerene obitelji koju posjećuju; najčešće pjevaju djevojci, mladiću ili mladoj nevjesti. Zatim kraljevi izvode ples sa sabljama, a kraljice pjesmom komentiraju plesne figure. Slijedi narodni ples uz pratnju glazbenika, kojemu se mogu pridružiti i ukućani. Nakon što ih počaste hranom i pićem povorka odlazi u drugu kuću. Drugoga dana Duhova odlaze u susjedno selo ili obližnji gradić. Na kraju slijedi zajednička gozba i zabava kod jedne od sudionica.

Dokazane vrijednosti etnografske baštine ovoga kraja potakle su domaće ljude na njegovanje svoje tradicije. U tu je svrhu 1966. god. utemeljeno Kulturno-umjetničko društvo Gorjanac koje prvenstveno gaji i čuva običaje, pjesmu, ples i narodno ruho svoga kraja. Nošnje koje nose članice i članovi društva vrlo su bogate, jer su izvezene zlatom i okićene dukatima. Neke su stare i 150 godina. Jednaka je vrijednost i novih nošnji koje rade nadaleko poznate gorjanske vezilje. Centralna točka zanimanja društva je običaj Ljelja. To je prastari običaj, korijen koji zadire u najdublju slavensku povijest i mitologiju. Prema nekim etnolozima boginja Ljelja je kćerka slavenskog boga Peruna i njegove žene Duge. Zahvaljujući ovome društvu taj se običaj sačuvao i održava u živo i dan danas. Ljelje ophode selom na blagdan Duhova, obučene u posebnu prigodnu nošnju, punu simbolike.

Na UNESCO-voj reprezentativnoj listi nematerijalne kulturne baštine čovječanstva nalazi se 11 dobara iz Hrvatske. To su: Čipkarstvo u Hrvatskoj, Dvoglasje tijesnih intervala Istre i Hrvatskog primorja, Festa sv. Vlaha, zaštitnika Dubrovnika, Godišnji proljetni ophod kraljice ili Ljelje iz Gorjana, Godišnji pokladni ophod zvončara s područja Kastavštine, Procesija za križen na otoku Hvaru, Umijeće izrade drvenih tradicijskih dječjih igračaka s područja Hrvatskog Zagorja, Sinjska alka – viteški turnir u Sinju, Medičarski obrt na području sjeverne Hrvatske, Bećarac i Nijemo kolo..

Oj ti naša drugo,
Alaj si ti lipa,
Ko da ti je tato
Mladi misec bio,
Ko da ti je nana
žarko sunce bila!
Al ni mi je, druge,
Tato misec bio,
Al ni mi je nana
žarko sunce bila,
Već je mene riba
U vodi rodila,
žuna me je tica
U kljunu iznela.
Tica lastavica
Bila j' dadiljica,
Rastova korica
Bila j' kolivčica. (Vancag)

Izvor: Marko Dragić: Poetika i povijest hrvatske usmene književnosti

Dijete i njegovi uzori

(u Pečuhu, 19. 02. 2012. g. - crkva sv. Elizabete)

Od većine roditelja se razlikujem samo u tome što kao učitelj pored svoje djece imam svakodnevni kontakt i sa tuđom djecom, pa sam odlučila da usporedim svoja iskustva sa nekim tendencijama, koje sam pročitala u djelu psihijatra Imrea Csernusa, pod naslovom „Ki nevel a végén?" „ Tko odgaja na koncu?". Dr. Csernus naime tvrdi da nam se crno piše, da su nam djeca moralno slaba, da su im uzori prazni ljudi, lažni ideali, da im je stalo samo do sjaja, da više ne znaju za prave vrednote i da im mi, roditelji, nismo u stanju pokazati dobar primjer, jer djecu ne zanimaju niti klasične vrednote, niti mi, roditelji. Tvrdi da im je puno veće leksičko znanje, (sa kojim mi profesori inače često nismo zadovoljni), od moralnog. Ispričao je slučaj, da je na jednom predavanju postavio pitanje srednjoškolcima tko od njih želi živjeti poput svojih roditelja. Od 250 učenika je svega njih 15-oro, dakle samo 6%, diglo ruku. Željela sam znati tko su uzori naše djece, (mislim ovdje na djecu pečuške hrvatske škole, gdje radim dugo godina), je li je dr. Csernus u pravu kad tvrdi da to nismo niti mi, niti itko, tko bi bio vrijedan toga da to bude! Čak šta više, da su to baš negativne osobe, koje našu djecu uče nemoralu! Htjela sam i to saznati koja je ona osobina, koju oni najviše cijene... je li je to kršćanska ili općeljudska vrijednost ili miris novca? Prije naše informacijske i multimedijske ere, idoli su uglavnom bili pozitivni ljudi, koji su se isticali preko svojih sposobnosti, vrlina, talenta. To su bile npr. povijesne osobe, likovi romana odnosno sportaši, glumci, ...dok danas orijentaciju i odgoj najčešće vrši televizija: idoli su oni, koje medija idolima predstavlja. Ljudi, koje na ekranu vidimo, imaju sve za čim teže, pa - barem doktor Csernus tako vidi - djeca zavide njima, pogotovo ako to nisu stekli teškim trudom (učenje, rad...), a lako se stječe samo razodijevanjem, prostotom, glupostima. Zašto ih toliko privlači taj lažan svijet? Jer nije siv i dosadan, već je raskošan, šaren, veseo, jednom riječju, perfektan. A naša djeca teže za perfektnim, jer još vjeruju da to stanje trajno postoji. I nije im važno koje patnje, ponižavanja, ne-moral, sila, odricanje samopoštovanja iza ovog, izvana gledano savršenog života, stoje. I ja sam poput doktora Csernusa postavila našim učenicima pitanje tko su im idoli i zašto, jer me je zanimalo, dali mi roditelji, ma koliko se trudili, zaista u tolikoj mjeri nismo primjeri našoj djeci, dali su u primarno našoj ulozi zaista prazni, ili čak negativni ljudi, odnosno, dali se može reći da su njegovi podaci općevažeći u današnjem društvu. Strepnjom sam čekala odgovore! U višim razredima osnovne škole Miroslava Krleže u Pečuhu je skoro 25% učenika nekoga iz najuže obitelji navelo kao uzora. To je skoro 25%, znači, četverostruki rezultat u odnosu na Csernuseve rezultate. Još je zanimljivije da je ovaj postotak kod srednjoškolaca još viši, čak 36%, što znači da više od trećine naših gimnazijalaca (šestostruki broj Csernusevih upitanika) svoje najbliže smatra primjerom. Zanimljivo je da svega 3% osnovnoškolaca navodi svog učitelja kao uzora, a od gimnazijalaca nitko. Poznatog sportaša je, kao idola, navelo 20% osnovnoškolaca i samo 12% gimnazijalaca. Kod glazbenika, odnosno pjevača je omjer 15% i 13%. Veoma pozitivnom činjenicom smatram da ni u jednom slučaju nisu naveli kao razlog da su im ovi poznati ljudi primjeri zbog onog što posjeduju u materijalnom smislu, nego isključivo zbog talenta. 5% osnovaca je napisalo da nema svog uzora, kod srednjoškolaca je taj broj već 19%, što isto samo na prvi pogled djeluje zastrašujuće, pogotovo najstarija generacija tj. maturanti to objašnjavaju svojom zrelošću, jednostavno moraju krenuti svojim putem, izgraditi svoj svjetonazor za koji im više nisu potrebni uzori tj. kalupi, ne žele ličiti ni na koga osim na sebe, žele biti jedinstveni i ni u kom slučaju kopije. Bilo je i jako dirljivih odgovora, naveden je među uzorima Aleksandar Veliki, izmišljeni lik iz jednog filma: Forrest Gump (jer je bio hendikepiran a ipak uspio sa puno truda), a jedan glas su dobili i heroji, koji su pali u domovinskom ratu. Posebno mi je bilo drago što nisu masovno naveli televizijske ličnosti, odnosno osobe, koje su poznate zbog vanjštine.

Nakon mise za maturante daleke 2007. godine, ispred crkve Snježne Gospe u Pečuhu. Na sredini vlč. Ilija Čuzdi i razrednica Rita Madar. Sa maturantima je i ravnatelj škole Gabor Dervari. Snimio Akoš Kolar.

U osnovnoj školi je jedan glas dobila televizijska ličnost zbog izgleda te stila, a isto tako je svega jedna gimnazijalka navela ime jedne modelkinje. Izrazito negativnu osobu nitko nije naznačio kao uzora.

Laknulo mi je što se tendencije, navedene kod doktora Csernusa nisu dokazale opće istinite. Slažem se uostalom s njim da hodamo po tankom ledu i da je u odgoju djeteta užasno velika odgovornost obiteljske kuće. Predlažem svakome spomenuto djelo za pročitanje, pa makar bilo oštro i pretjerano, jer nas može probuditi... a kad smo budni onda ćemo i lopova lakše uloviti!

Rita Mađar

Mr.sc. Vera Erl, Osijek

MARIJANSKA SVETIŠTA ŠOKACA I BUNJEVACA

Međunarodni okrugli stol Urbani Šokci 6

Šokačka grana Osijek udruga je Šokaca koja od 2005. godine njeguju i promiče tradicijsku baštinu i kulturu Šokaca s područja Slavonije, Baranje, Srijema, Bačke te ostalih krajeva koje Šokci nastanjuju. Svojim projektom Međunarodni okrugli stol Urbani Šokci od 2006. godine okuplja Šokce i Bunjevce Hrvatske, Mađarske i Vojvodine /Srbije. Na ovim skupovima različita su tematska propitivanja. Ovi okrugli stolovi donose istraživačke, svjedočanstvene i znanstvene razmjere stanju mijenama fenomena šokaštva, riječi su Gorana Rema. Do sada je na Okruglim stolovima sudjelovalo oko 200 sudionika, među kojima su se nalazila imena akademika, sveučilišnih profesora, književnika, vrsnih stručnjaka različitih obrazovnih profila ali i istraživača/sudionika koji su svoje umijeće pisanja dokazali svojim brojnim radovima. Tragovi za budućnost zapisani su i ukoričeni na oko tritisuće stranica u izdanjima Šokačke grane do 2012. godine: Šokačkoj čitanci, Zbornicima Urbani Šokci(2006), Šokci i tambura(2007), Ugledni Šokci i Bunjevci (2008), Zemlja, šuma, Šokci i Bunjevci (2009), Geografija pamćenja Šokaca i Bunjevaca (2011). Od 2009. godine Okrugli stol se organizira u suradnji s udrugom Urbani Šokci Sombora, te se održava u Osijeku i Somboru. Ovo naše prekogranično povezivanje udruga sa šokačkim i bunjevačkim predznakom s obje strane granice Mađarske, Vojvodine/Srbije, Hrvatske proširuju spoznaje o kulturnom nasljeđu, prikupljanju i očuvanju znanja, kulturne baštine, te stvaranju povezanosti naših entiteta panonskog prostora. O Marijanskim svetištima Šokaca i Bunjevaca govorilo se na Međunarodnom okruglom stolu Urbani Šokci 6 u Osijeku i Somboru 9. i 10. lipnja 2011. godine, a sudjelovalo je 25 sudionika iz Mađarske, Vojvodine /Srbije i Hrvatske (Pečuh, Subotica, Sombor, Sonta, Bački Monoštor, Zagreb, Vinkovci, Vrbanja, Osijek). Programe svih dosadašnjih Međunarodnih okruglih stolova vodio je i oblikovao prof.dr.sc. Goran Rem. Štovanja Majke Božje poznata su od „pamtivijeka“ na prostorima Slavonije, Baranje, Srijema, Bačke, rekla bih na panonskom prostoru, što je razlogom propitivanja Šokaca i Bunjevaca sudionika Međunarodnog okruglog stola 2011. godine. Marijanska svetišta u Đakovačko-osječkoj i srijemskoj(nad)biskupiji naslov je bio izlaganja dr.sc. Vladimira Dugalića, profesora iz Đakova koji je dao pregled Marijanskih svetišta s dugom tradicijom u Đakovačko-osječkoj i srijemskoj (nad)biskupiji. Povijesni izvori kazuju, kako navodi autor, da prvi tragovi štovanja Blažene Djevice Marije na ovom prostoru sežu u 12. i 13. stoljeće i povezani su s dolaskom redovnika u naše krajeve, no procvat marijanskih svetišta povezan je s povratkom kršćanskog življa nakon Turaka. Tako nastaju marijanska svetišta u Srijemskim Karlovcima, na Tekijama, Sotinu i Svilaju. Iz tog vremena datiraju i dva svetišta - Gospe Judske u Osijeku i Gospe od Utočišta u Aljmašu, ali su povezana s Rakoczijevom bunom u Mađarskoj i prijenosom Gospinih kipova pred opasnošću od kalvinizma koji ih je uništavao. U tom vremenu, u duhu širenja marijanske pobožnosti kao odgovora na protestantsku reformu, nastaju i svetišta Pomoćnice kršćana u Zemunu, Gospe od Hrasta u Vukovaru, Snježne i Crne Gospe u Osijeku. U nastavku samo nekoliko tema i izlagača: o Gospinim svetištima Slavonije /Hrvatske govorili su Osječani prof. Ivana Prakaturović - Gospa Aljmaška; Voćinska Gospa tema je izlaganja prof. dr. sc. Helene Sablić Tomić i dr.sc. Valentine Majdenić a Semeljačka Gospa Jelene Dragić. Đuro Franković iz Pečuha upoznao nas je s tradiciojom Hrvata u Mađarskoj u slavljenju Gospe s naslovom izlaganja Gospa u suncu, odnosno tradicija Hrvata u Mađarskoj. Podravski Hrvati na Veliku Gospu idu pocesijom u Đud...Majka Božja Đudska tema je bila i Milice Klaić Tarađije (Pečuh), a ovo svetište do današnjega dana privlači mnogobrojne vjernike svih nacija.

To nam govori i rad Alojzija Stantića iz Subotice: Hodočašće bunjevačkih Hrvata iz subotičkog kraja: Idemo na Jud. Prof. Zvonko Tadijan iz Sonte govorio je o Marijanskom svetištu u Doroslovu posvećenom Svetoj Mariji, pomoćnici kršćana. I ovo svetište ima čudotvorni izvor koji je poznat još iz srednjeg vijeka pod imenom Bajkút, i ovdje je legenda o slijepcu Zaboczky Janosu iz Bogojeva koji je 1792. godine dobio poruku od Majke Božje u snu, da ode na Sentkut u Doroslovo i opere oči, što je on i učinio i vid mu se vratio. Uz marijanska svetišta razvija se i bogat duhovni živo te nastaju mnogi oblici pučke pobožnosti kao i opsežna molitvenička baština. U tom smislu vrijedno je istaknuti i jedan od najstarijih molitvenika u Slavoniji – Utočište Blažene Djevice Marije, objavljen 1759. godine, a napisao ga je isusovac Antun Kanižlić i posvetio Gospi u Aljmašu, navodi prof.dr.sc. Vladimir Dugalić. Prof.dr.sc. Ljiljana Kolenić lingvistički je obradila Ime Majke Božje u hrvatskoj književnosti i narodnim govorima. Svoj obol dali su i književnici, pjesnici. Tako prof.dr.sc. Goran Rem, književnik, Osijek, naslovljuje svoje izlaganje pjesmom Vladimira Rema Jedna se bludnica zove Marija. Govorenje o Marijanskoj poeziji u religijskom pjesništvu podunavskih Hrvata, tema je književnika prof. Tomislava Žigmanova, iz Subotice, koji navodi da je riječ, prije svega, o pjesnicima koji dolaze iz struktura klera unutar Katoličke crkve, čije se autorsko pjesništvo može pratiti od konca XIX. stoljeća. Marijanske pobožnosti, svetišta, književno stvaralaštvo u kalendaru Subotička Danica tema je bila prof. Katarine Čeliković iz Subotice, koja je govorila na primjeru Subotičke Danice kalendara o neprocjenjivom značaju u prosvjeti i očuvanju vjerskog i nacionalnog identiteta Hrvata u Bačkoj. Najveći broj objavljenih sadržaja odnosi se na vjerski život i kulturu ovdašnjeg hrvatskog puka. Stoga je za pretpostaviti da se jedan broj sadržaja u gotovo stotridesetogodišnjoj povijesti izravno odnosi i na marijanske pobožnosti i svetišta Hrvata u Podunavlju, odnosno u Bačkoj. Isto tako, budući da je riječ o crkvenom narodnom kalendaru, zastupljen je i određeni broj književnih sadržaja na marijansku tematiku. U kulturno umjetničkom programu Međunarodnog okruglog stola Urbani Šokci 6 – Marijanska svetišta sudjelovali su u Osijeku studenti Umjetničke akademije Osijek, pjevačke skupine Šokačke grane Šokci i Šokice, samičar Franjo Verić, Folklor Šokačke grane, te TS Šokačka duša (Osijek); u Somboru je pjevala grupa VIS PETRUS, stihove govorili članovi Udruge Urbani Šokci Sombora i priređena izložba Martina Šeremešića na temu Majka Božja. Pokrovitelji ovog velikog skupa bili su Grad Osijek i Grad Sombor.

HIMNA OSJEČKOJ GOSPI

Ispjevao: Mitar Dragutinac, svećenik
Skladao: Stjepan Lovrić, svećenik

Dva drevna naroda, koje Drava dijeli
U tvom se svetištu vjekovima sreću:
Tvoj lik ih majčinski okuplja i veli:
„Bratski se ljubite, ostavit vas neću!”
Marijo, Djevice podravskoga kraja,
Kroz Jud nam kazuj put do nebeskog raja!
Sve vrste zabluda, razdora i zala
Pred tobom, Marijo, nestaju i blijede,
Jer ti si Sinu svom molbe stalno slala,
Da bolji postanu oni što vas slijede.
U jedan ovčinjak, Majko Judska, skupi
Sve koje Sina tvog draga krv otkupi.
Svećenik mnogi je blizu tvog oltara
U Judu stekao svoje sveto zvanje
I Kristu služio s puno vjerskog žara
Poput Benedikta i Asiškog Franje.
Crkvi je potrebno mnogo poslenika,
Majko, izmoli joj dobrih svećenika.
Kad dušman prijetio, da nam lik tvoj satre
U Osijek prešla si - u Tvrđu kraj Drave
I grad nam planu sjajem Božje vatre,
Postao dionik, Majko tvoje slave.
Osječka Djevice, Marijo iz Juda,
Neka ti omili i slavonska gruda!

„O, Isuse daj mi suze"

Ansambl narodnih plesova i pjesama Hrvatske, Lado, pred Uskrs 2012. g. je izdao novi nosač zvuka „O, Isuse daj mi suze - to su korizmeni napjevi Slavonije, Baranje, Srijema i Bačke" (Aquarius Records CD 426-12). CD donosi pomno odabrane korizmene napjeve zabilježene u šokačkim selima u Hrvatskoj, ali i južnoj Mađarskoj i Vojvodini. Rezultat je terenskih istraživanja Krunoslava Šokca u Baranji, Srijemu i Bačkoj, i Dražena Kurilovčana u Slavoniji. Bogato hrvatsko crkveno pučko (narodno) pjevanje i u ovim prostorima je izniman spoj crkvene i tradicijske glazbe. Većina obrađenih napjeva pjevala se tijekom cijeloga korizmenoga razdoblja. Bački napjev „O, puče moj ti žudinski" pjevao se je samo na Veliki petak, uz obred ljubljenja križa, a tužaljka „Jadikovanje proroka Jeremije", zabilježena u Baranji, na večernjicama Velike nedjelje, na Veliku srijedu, Veliki četvrtak i Veliki petak. Jadikovanja proroka Jeremije zapisivaču ispjevale su Šokice iz Semartina, u mađarskom dijelu Baranje. Jadikovanje se sastoji od „Pisama žalosnica" i odgovora, koje čine jednu melodijsku cjelinu. Za vrijeme pjevanja gasile su se, simbolički, jedna za drugom, 12 žutih svijeća. One predstavljaju apostole koji su napustili Isusa na njegovom putu prema Golgoti i smrti na križu. Udaranje po klupama po završetku Jadikovanja simbolizira trešnju zemlje u času kada je Spasitelj predao duh svoj u ruke Očeve.

Na VIII. Međunarodnom znanstvenom simpoziju koji je održan u Somboru /vidi pozivnicu/ o tom je projektu govorio Krunoslav Šokac. Slike: Marija Šeremešić, Stipan Balatinac.

Na simpoziju u Somboru Mađarsku su zastupali Živko Mandić, Milica Klaić Tarađija i Đuro Franković.

Domaćini simpozija su bili: /sjede/ Tomislav Žigmanov ravnatelj Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata u Subotici, Marija Šeremešić, predjednica udruge Urbani šokci Sombor, i predsjednik Udruge pasionska baština, Jozo Čikeš.

Na otvorenju

Urbani Šokci

PASIONSKA BAŠTINA ZAGREB
UG "URBANI ŠOKCI" SOMBOR
ZAVOD ZA KULTURU VOJVOĐANSKIH HRVATA

POZIVNICA

Zadovoljstvo nam je pozvati Vas
na svečanu akademiju prigodom otvorenja

VIII. MEĐUNARODNOG ZNANSTVENOG SIMPOZIJA
"Muka kao nepresušno nadahnuće kulture"
Pasionska baština Hrvata u Podunavlju 10. - 13. svibnja

koje će se održati 10. svibnja 2012.godine
u 20 sati u Gradskoj kući
(Trg Svetog Trojstva)
Sombor

Ilija ne zna kada mu je imendan

Ilija je prosil Boga nek mu javi kad bude njegov god. A Bog kazal da će mu kazat. To bilo baš pred Ilinje, u letu tak, onda bu on tak pucal da bu se potukel, jel svet nije pravi. Sad kaže njemu Bog: - O, kad to još bude! Kad je Ilinje prešlo, kruz dugo vreme, opet pita Ilija Boga: - No, ne bu taj još nigda moj god?! - O, pa kad je već prešel, već zdavno je prešel! - Pa onda kak?! Ste kazali da još dost dugo budem a sad pa...?! - Baš onda me nisi pital kad je bilo tvoje godovno! Onda baš nisam spominjal to. Zato se kaže: Vara te ko Bog Iliju!

Đuro Franković: Pučka Biblija
Đakovo 2011.

Osnovan Ured za Hrvate izvan RH

Tvrdnje da ova Vlada ne vodi računa o Hrvatima izvan Hrvatske nisu nikad bile utemeljene, a osnivanje ovog ureda i njegovo ustrojstvo samo je dokaz koliko ćemo voditi računa o interesima tih ljudi“, poručio je premijer Zoran Milanović obrazlažući donošenje Uredbe o unutarnjem ustrojstvu državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske, koja je prihvaćena na sjednici Vlade u četvrtak, 3. svibnja. A da je Vlada zbilja ozbiljno, možda i preozbiljno shvatila taj zadatak dovoljno govori podatak da će u novom uredu biti zaposleno čak 59 državnih službenika, čime, moglo bi se reći, nastaje jedno pravo malo Ministarstvo dijaspore i Hrvata u BiH. Dovoljno je reći kako je Ministarstvo europskih integracija u početku brojilo 75 zaposlenih, da bi na kraju naraslo do 150 službenika, a da sadašnje Ministarstvo uprave broji oko 130 ljudi. Osnivanjem ovako jakog Ureda Vlada bez sumnje želi poslati snažnu političku poruku da u svoje programe djelovanja ima ugrađenu i jaku „nacionalnu komponentu“. U državnom uredu neće biti zaposleni novi ljudi, već će biti „prebačeni“ iz Ministarstva vanjskih poslova koji su dijelom radili na sličnim poslovima, a svi će zadržati diplomatsko zvanje i status. Kako se moglo neslužbeno doznati, do sada je u Ministarstvu vanjskih poslova na sličnim poslovima radio daleko manji broj ljudi, a dio tih poslova će i dalje biti sastavni dio djelovanja MVP-a. Dakle, osnivanjem ovog Ureda nije provedena racionalizacija poslovanja, već se stvorilo još jedno „malo ministarstvo“, ali u Vladi su očito procijenili kako na taj način mogu steći određene političke bodove. Osim toga, državni ured će od Ministarstva vanjskih i europskih poslova preuzeti opremu, pismohranu i drugu dokumentaciju, sredstva za rad, financijska sredstva osigurana za plaće i druga prava iz radnog odnosa, kao i druga financijska sredstva u odgovarajućem dijelu preuzetih poslova sukladno Zakonu o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske. Za obavljanje poslova iz djelokruga Državnog ureda ustrojit će se četiri glavne ustrojstvene jedinice: Kabinet pred- stojnika; Sektor za provedbu programa i projekata Hrvata izvan Republike Hrvatske; Sektor za pravni položaj i statusna pitanja Hrvata izvan Republike Hrvatske, Ured dobrodošlice i Glavno tajništvo. Dobro ste pročitali, formira se i Ured dobrodošlice u kojem će biti zaposlene tri osobe koje će, između ostalog, obavljati poslove prijama, informiranja i upućivanja Hrvata izvan Hrvatske u cjelokupan državni sustav Hrvatske, sastavljati Programe dobrodošlice i prihvata za Hrvate iz iseljeništva, koordinirati poslove ureda dobrodošlice s istim poslovima u uredima državne uprave na županijskoj razini, te informirati javnost i provoditi promidžbeno-informativne aktivnosti u vezi s Hrvatima izvan Hrvatske putem internetske stranice i informativnih publikacija Državnog ureda. Prema uredbi o ustrojstvu, najviše državnih službenika bi radilo u Kabinetu predstojnika ureda i Službi za provođenje natječaja i praćenje projekata (po osam zaposlenika), po sedam službenika obavljalo bi poslove Službe za kulturu, obrazovanje, znanost i sport, Službe za gospodarsku suradnju, Službe za pravni položaj Hrvata u BiH, hrvatske manjine i iseljeništva, te Službe za statusna pitanja Hrvata izvan Republike Hrvatske, četiri službenika bi radila u Odjelu za ljudske potencijale, pravne, opće i informatičke poslove, dok bi, na primjer, u Sektor za provedbu programa i projekata Hrvata izvan Republike Hrvatske radio samo jedan zaposlenik. Ustrojstvenom uredbom nije zapostavljen ni gospodarski aspekt, pa će tako Služba za gospodarsku suradnju, koja broji sedam zaposlenih, poticati i koordinirati povezivanje hrvatskih gospodarstvenika i njihovih udruga izvan Hrvatske s gospodarstvenicima, udrugama, institucijama i tijelima državne uprave unutar Hrvatske; poticati ulaganja u proizvodnju i turizam u Hrvatskoj, kao i suradnju s gospodarstvenicima hrvatskog podrijetla u svijetu radi stjecanja novih tržišta i promicanja izvoza hrvatskih proizvoda i usluga; te, između ostalog, informirati hrvatske povratnike i iseljenike o mogućnostima ulaganja u Hrvatsku.

(Frenki Laušić – Slobodna Dalmacija, Portal HMI)

Molitva

Da bismo dobili nešto što nikada nismo imali, moramo učiniti nešto što nismo nikada učinili. Kada nam Bog uzima nešto što ne možemo shvatiti, on nas ne kažnjava, već nam otvara ruke da primimo nešto još bolje.

Božja volja nikada nas neće odvesti negdje gdje nas Božja milost neće zaštititi.

Bože, Oče naš, uđi u moju kuću i oduzmi sve moje brige i bolesti, liječi i bdij nada mnom i mojom obitelji u Isusovo ime.
AMEN!!!

O blagdanu Duhova održavaju se krizme

Potvrda ili sv. Krizma je sakrament Duha Svetoga. Isus Krist je začet i rođen po Duhu Svetom od Marije Djevice. Kod krštenja na Jordanu primio je Duh Sveti koji ga je „pomazao" za Mesiju. Sam je za se posvjedočio: „Na meni je Duh Gospodnji... On me posla blagovjesnikom biti siromasima; proglasiti sužnjima oslobođenje, vid slijepima: na slobodu pustiti potlačene, proglasiti godinu milosti Gospodnje" (Lk 4.18). Evanđelje bilježi da je u svemu svom javnom životu govorio i radio ispunjen Duhom Svetim. Isus je i svojim učenicima obećao Duha Svetoga kao Duha istine koji će ih uvesti u svu istinu, Duha snage kojim će svjedočiti za njega kao Duha Tješitelja i Branitelja. Obećani dar Duha primili su učenici na prve Duhove i odmah su polaganjem ruku taj dar prenosili na sve krštene. Time se događaj Duhova u Crkvi kroz sve vjekove obnavlja: Duh Sveti utvrđuje srca Isusovih učenika u vjeri, u nadi, u Ljubavi i svjedočenju. Uz polaganje ruku brzo se kao prikladan znak potvrde pojavilo i pomazanje krizmom. Njime se označuje pomazanje Duhom Svetim, što se u Svetom pismu često spominje. Danas u svetoj potvrdi na potvrđenike, da bi primili Duha Svetoga, redovito polažu ruke biskupi, koji su nasljednici Apostola. Potvrda nastavlja i dopunjuje ono posvećenje koje je započelo krštenjem. Zato se kod odraslih krštenika potvrda (krizma) podjeljuje odmah poslije krštenja, a slavlje se dovršava euharistijom: to su tri temeljna sakramenta, oni potpuno uvode čovjeka u Crkvu i njezina dobra, iznutra ga izgrađuju i osposobljuju za život po vjeri. Zato se i zovu „sakramenti pristupa u kršćanstvo" ili „sakramenti inicijacije". Da bi netko mogao pristupiti potvrdi, valja da je kršten, da je u milosti (tj. u prijateljstvu s Bogom i ljudima), da je prikladno poučen i da je kadar obnoviti krsna obećanja. Potvrđenici koji su bili kršteni kao mala djeca obnavljaju krsna obećanja prije potvrde: od riču se sotone i ispovijedaju krsnu vjeru. Tako svjesno i osobno prihvaćaju ono što su nekoć kao djeca primili pristankom svojih roditelja. kumova i kršćanske zajednice. Bitni obred potvrde je : pomazanje krizmenim uljem na čelu, koje se izvodi polaganjem ruke i riječima: PRIMI PEČAT DARA DUHA SVETOGA. Potvrđenik odgovara: AMEN. Tako je potvrđenik zauvijek „obilježen" Božjom ljubavlju i svojim obećanjem da će biti vjernik. Taj je „biljeg" pred Bogom „neizbrisiv". Potvrđenike prate i predstavljaju biskupu kumovi. Prikladno je da to budu isti koji su bili i na krštenju (ali mogu biti i drugi). Budući da su kumovi pomoćnici i predvodnici u kršćanskom životu potvrđenika, osim što će mu biti prijatelji na koje će potvrđenik uvijek smjeti računati, oni valja da se ističu i uzornim kršćanskim životom. TKO MOŽE BITI KUM NA KRIZMI? a) katolik sa navršenih 16 godina života; b) kršten, pričešćen i krizman; c) kum ne može biti onaj tko je samo civilno vjenčan nego mora biti i crkveno vjenčan (i krizman); d) kum ne može biti onaj tko je rastavljen i ponovno civilno vjenčan ili živi u vanbračnoj zajednici e) kum ne može biti onaj tko živi nevjenčano (npr. mladić i djevojka) sve dok ne sklopi sakramenat svete ženidbe f) kum treba provoditi život u skladu sa katoličkom vjerom i crkvenim naukom g) otac i majka ne mogu biti kumovi svome djetetu. Tako kaže Crkveni Zakonik i to moramo uvažiti. Ako kumovi nisu iz iste župe recite im da donesu potvrdu svojeg vlastitog župnika da mogu kumovati. Po sakramentu potvrde (krizme) na poseban način primamo dar Duha Svetoga koji nas ispunja svojim svjetlom i svojom snagom te nas „potvrđuje", to jest ušvršćuje i utvrđuje u vjeri i ljubavi. Ono što nam Duh Sveti na otajstven način dariva i izvodi u nama po sakramentu potvrde ukratko bismo mogli izraziti ovako: Duh Sveti usavršuje i dopunjuje u nama unutarnju sličnost Kristu („suobličenje" Kristu) što nam je darovana na krštenju; potvrdom se krštenik potpunije i na osobniji način uključuje u Crkvu (potpunije se „ucjepljuje" u otajstveno Kristovo Tijelo i na potpuniji način postaje članom Božjega naroda). Time potvrđenik postaje sposobniji i obvezatniji sudjelovati u poslanju Crkve i preuzimati u njoj službe i odgovornosti. Zato kažemo da sakramentom potvrde postajemo odrasli, zreli, punoljetni članovi Crkve. Duh Sveti nas ispunja svojim svjetlom da bismo što bolje mogli razumjeti ono što nam je Bog objavio, osobito po svom Sinu Isusu Kristu; Duh Sveti nas ispunja svjetlom i ljubavlju da bismo u događajima i ljudima koje susrećemo mogli prepoznati Božju prisutnost i Božji poziv da se neprestano što dosljednije uključujemo u izgradnju novoga, Božjega svijeta; Duh Sveti nas ispunja snagom i slobodom da bismo hrabro, kao punoljetni i odrasli kršćani, mogli živjeti po vjeri i za nju svjedočiti.

Odabrala: MKT

Tri puta hura za mamu

Što reći o Majčinom danu kada se slave najbitnije i najvoljenije osobe na svijetu (valjda bez skromnosti kao majka mogu to tvrditi) za njihovu ljubav i požrtvovnost? Da je najtopliji blagdan u godini? Bez obzira imamo li malo ili odraslo dijete, povezuje nas ljubav, jedan od najljepših darova kojim nas je Bog obdario.

Poštovanje, ljubav i zahvalnost majci možemo izraziti na razne načine. Poklonite li joj cvijeće, bombonjeru ili koju prigodnu pjesmicu, majka će sigurno biti zahvalna što ste je se sjetili. Majčin dan slavi se danas u 40 zemalja diljem svijeta uglavnom u svibnju, u mjesecu Blažene Djevice Marije.

Broj tri često ima čarobno značenje u mom životu, ne samo zbog toga što sam majka tri kćeri, već i zato što sam zbog toga čak tri puta i službeno proslavljena u istoj godini.

Mogu reći da je današnji dan, prva nedjelja u svibnju kada se u Mađarskoj obilježava Majčin dan, poseban dan za mene. Ujutro dobivam brižno izrađene crteže u znaku zahvalnosti i diplomu koja svjedoči da sam najbolja majka na svijetu. I zaista, trudim se da zavrijedim taj naslov, no to nije uvijek lako. Biti na raspolaganju 24 sata na dan, sedam dana u tjednu, bez godišnjeg odmora. Pored toga, tisuću kilometara od kuće nadomjestiti bake i prijateljice. Ali svaki trud se isplati, ono što dobijem zauzvrat to su slatke pusice, tople riječi, pomoć u kuhinji i povjerenje.

Toga dana i ja sam dužna zahvaliti se svojoj majci što me je uvijek ispravno i s puno ljubavi vodila kroz život. Velika hvala i Bogu, što sam još uvijek dijete i uživam u majčinoj ljubavi. Duboku zahvalnost dugujem i svojoj baki koja je podarila život mojoj majci.

U većini europskih zemalja, pa tako i u Hrvatskoj, Majčin dan se slavi druge nedjelje u svibnju. Ljupka koreografija darivanja i prigodnih recitacija ponavlja se. Razmišljam o odgovoru na pitanje mojih kćeri: „Zašto si htjela biti baš naša mama?“ Možda sam znala da ću baš s njima proživjeti nevjerojatno sretne i zadovoljne trenutke. I da će me baš one naučiti da je ljubav neopisivo velika i nepodjeljiva.

I na kraju slavimo i 26. svibnja kada se u Poljskoj odaje čast majkama i majčinstvu. U školi prisustvujem svečanom programu i ponovo ustanovim činjenicu da za takve prigode potpuno je suvišna šminka. Riječi i melodija pjesme pratit će me svaki dan, svaki sat, pa i češće.

„Ti si moja mama, jedina mama, ti mene usrećuješ svakoga dana. Ja se nadam, mama, dobro znaš koliko te volim ja...“

Timea Šakan Škrlin

MOLITVA ZA OBITELJ

Povodom Nacionalnoga susreta hrvatskih katoličkih obitelji i pohoda pape Benedikta XVI. Hrvatskoj (4-5. lipnja 2011.)

Gospodine Bože, izvore života i ljubavi,
blagoslivljamo te i zahvaljujemo ti što si
darom svoga Sina posvetio zajedništvo obitelji.
Radujući se dolasku pape Benedikta
u našu hrvatsku domovinu, povjeravamo ti:
roditelje i djecu, djedove i bake, mladiće i
djevojke.

Molimo te da našim obiteljima daješ snagu
za velikodušno prihvaćanje dara života.
Obiteljske domove ispuni svojim Duhom,
da budu mjesta molitve i kršćanskih kreposti,
uzajamnoga poštivanja, nesebičnosti i opraštanja,
te osjetljivosti za potrebe bližnjih.

Sve nas ispuni životnom radošću,
da te svjedočimo u ljepoti otajstva Crkve, i da ti
- po uzoru i zagovoru Blažene Djevice Marije i sv.
Josipa -
služimo u vjernosti i istini, zajedno u Kristu,
koji s tobom u Duhu Svetome živi i kraljuje
u vijeke vjekova. Amen.

Na jubileju Pečuške biskupije

Crkva u Čikeriji

Koncert korizmenih pjesama u pečuškoj crkvi sv. Elizabete

Uskrsna svijeća

Moli za nas!

Đudskoj Gospi u pohode

Križni put u Svetoj zemlji

Povijest čipke

Kolijevka znanosti, umjetnosti i kulture koju su stvarali pavlini - bijeli fratri već od 1400. godine, je grad smješten u pitomini zagorskog pejsaža, podno Ivanščice, (nedaleko dviju trasa europskih autocesta Zagreb - Beč i Zagreb - Budimpešta) LEPOGLAVA. Tu je osnovana prva svjetovna gimnazija i prvo sveučilište u Hrvatskoj s pravom dodjeljivanja akademskih titula. Župna crkva, samostan te kapele u okolici koje je ukrasio freskama znameniti pavlin Ivan Ranger, spomenici su barokne kulture i umjetnosti. Čudesna čipka - ljepota i čarolija, za koju se vjeruje da su pred više stoljeća u Hrvatsku donijeli pavlini posebnost je Lepoglave i njezine okolice. Čipkarsko umijeće postupno je prihvaćeno među seoskim stanovništvom i ostaje tradicija koja nikada nije potpuno prekinuta. Lepoglavska je čipka svoj pravi procvat doživjela s kraja 19. stoljeća i u prvoj polovici 20. stoljeća zahvaljujući Zlati pl. Šufflay koja prva organizira izradu čipaka i oplemenjuje narodnim ornamentom, a iznimno uspješno njezin rad nastavlja Danica Brossler poslije 1. svjetskog rata. Preko vladinih institucija potiče proizvodnju i u tu svrhu otvara tečajeve, radionice i školu čipkarstva. U tom vremenskom razdoblju vještina izrade čipke postaje stalan izvor dodatne zarade, jer se čipka prodavala na sajmovima, izložbama, Zagrebačkom zboru /velesajmu/ i diljem zapadne Europe. Lepoglavska čipka osvaja i odličja na svjetskim izložbama: 1937. u Parizu zlatnu i brončanu 1939. u Berlinu. To razdoblje je doba najvećeg procvata lepoglavskog čipkarstva. Zbog rata škola prestaje s radom, no mnoge čipkarice nastavljaju "rediti" čipku, pa se čipkarska tradicija ne prekida. U novije vrijeme čipkarstvo se ponovo gospodarski osmišljava, organizira i nudi kao jedinstven, izvorni, hrvatski proizvod na domaćem i stranom tržištu. Poticaj su dakako međunarodni čipkarski festivali koji se održavaju od 1997. godine s redovitim znanstvenim skupovima, izdavanjem zbornika radova iz hrvatskih i europskih čipkarskih centara. Nakon više od 70 godina ponovno u Lepoglavi djeluje Srednja čipkarska škola zahvaljujući Gradu koji u tome vidi mogućnost rada i zarade, što je prihvaćeno i od strane Varaždinske županije te Ministarstva obrta, malog i srednjeg poduzetništva. Opus Danice Brossler temelj je tehnoloških značajki lepoglavske čipke koje su sažete u nekoliko točaka: tehnika izrade: čipka na batiće; način izrade: pomoću okruglog tvrdog podloška i parnog broja drvenih batića (dedek i bateki), materijal: laneni konac, pamučni konac u bijeloj i bež boji (oznake debljine od 100 do 200) ornamentika: geometrijski i stilizirani cvjetni i životinjski motivi. Među motivima se sve češće nalaze i sakralni, tako anđeli i kiževi. Lepoglavska čipka se iz godine u godinu izlaže i u Mađarskoj u sklopu festivala čipke u Kiskunhalasu.

Izvor portal grada Lepoglave

Župna crkva sv. Marije Snježne u Belcu

jedan je od najljepših primjera barokne umjetnosti u sjevernoj Hrvatskoj. Selo Belec nalazi se u sklopu grada Zlatara, u Krapinsko-zagorskoj županiji, u Hrvatskoj. Današnja župna crkva sv. Marije Snježne spominje se prvi put 1676. godine kao kapela u Kostanjevcu. Ovu zavjetnu kapelu posvećenu Svetoj Mariji, dala je izgraditi Elizabeta pl. Keglević-Er- dody 1674. godine. Kroz cijelo jedno stoljeće je dograđivana i proširivana, da bi svoj današnji izgled. Od osobitog je značaja unutrašnjost crkve gdje zidne slike i pozlaćeni drveni inventar tvore bogati barokni ambijent. Pet oltara: glavni (sv. Marije Snježne) i četiri sporedna (sv. Barbare, sv. Josipa, sv. Stjepana prvomučenika i sv. Krunice) izradili su od 1739. do 1743. nekolicina majstora. *Vidi ilustraciju na prvoj stranici Zornice.*

Santovačke kraljice. Snimio: Akoš Kolar

ANTUNE
MOLI SE ZA
MATIJE VELIN I
VICE TOMAŠEV.